

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.419/2021/7/II.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 31.P.20.547/2021/12.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy az általa szerkesztett portáll internetes portálon a dátum napján megjelent „cikk címel” című cikk megjelenési helyén, a cím alá szerkesztve, azonos betűtípussal, 5 napon belül, amíg a cikk elérhető, de legalább 30 napig tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt:

„Helyreigazítás:

A dátum napján megjelent „cikk címel” című cikkünkben valótlanul híreszteltük, hogy felperes felperes, a bizottság volt vezetője javaslatára került volna be a választási eljárásról szóló törvénybe az a rendelkezés, hogy az bizottság tagjainak járandóságát az elnök csökkentheti, ha hiányoznak az ülésekről.”

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybehagyja.

Azt állapítja meg, hogy a peres felek az első- és másodfokú költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest és az alperesi internetes sajtóterméket működtető kiadó neve-t (kiadó címe), hogy fizessenek meg külön felhívásra a Magyar Államnak személyenként 42.000-42.000 (negyvenkétezer-negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes javára 15 nap alatt 30.000 forint perköltséget, valamint az állam javára - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 36.000 forint eljárási illetéket.

[2] Határozatának indokolásában hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (2) és (6) bekezdésére, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdésére, a 10. §-ára és 12. § (1) bekezdésére, a Pp. 495. § (1) és (2) bekezdésére, a 496. §-ára, továbbá a Kúria PK 12., 13., valamint 14. számú állásfoglalásaira.

[3] Hangsúlyozta, hogy a felperes a bizottság (bizottság) vezetőjeként közéleti szereplő, ebbéli minőségét érintő közlések esetében nagyobb a tűrési kötelezettsége.

[4] A sérelmezett közlések vonatkozásban a következőkre mutatott rá. Az első sérelmezett közlés szerint „személyl szerint az se tett jót felperes bizottság-s megítélésének, hogy a választási eljárásról szóló törvény decemberi módosításába állítólag épp az ő javaslatára bekerült, hogy az bizottság tagjainak járandóságát az elnök csökkentheti, ha hiányoznak az ülésekről”. Az alperesi írás ismerteti személyl közéleti szereplő véleményét, akinek nyilatkozatát egy fontos közéleti témában, a valóságnak megfelelően közölte, amelynek kapcsán helyreigazításnak nincs helye. Az „állítólag épp az ő javaslatára bekerült” közlés nem minősül tényállításnak, az egy feltételezést, vélelmet jelent. Az alperes tehát helyreigazítási kötelezettség nélkül közölheti, híresztelheti egy közéleti szereplő véleményét, közlését, feltételezését, egy másik közéleti szereplőnek a betöltött tisztségéből való távozásának okáról. A felperesnek az általa sérelmezett cikkben közöltekre lehetősége volt nyilatkozni, a saját álláspontját is ismertetni, az MTI-n keresztül közleményt adott ki. Mindezek alapján szükségtelennek tartotta és mellőzte személyl tanúkenti meghallgatását.

[5] A második sérelmezett közlés esetében a felperes tévesen kérte „a kétszer akkora tiszteletdíjat járt volna ki, mint a tagoknak” helyreigazítását, mivel a sérelmezett cikk nem kétszer akkora tiszteletdíj kijárásáról írt, hanem arról, hogy „kétszer akkora tiszteletdíj-emelést járt ki, mint a tagoknak”. E közlés pedig az újságíró valós tényekből levont okszerű következtetésének minősül. A díjemelés mértéke az elnök esetében csaknem kétszerese a tagok díjemelése mértékének. Nem vitatható tény, hogy a benyújtott törvényjavaslathoz a felperesnek, mint az bizottság elnökének köze volt, ha nem is saját maga szövegezte azt meg

és nem is maga kezdeményezte, azt nyilvánvalóan jóváhagyta, az bizottság vezetőjeként ismernie kellett. Ezek alapján megalapozottan juthatott az alperesi újságíró ezen következtetésre.

[6] Hangsúlyozta, hogy a per során a felperes a helyreigazítási kérelem tartalmát nem változtatta meg, ugyanis a felperes az emelésnek a kijárását sérelmezte, azonban ez téves volt, ugyanis az írásban nem a tiszteletdíj vonatkozásában szerepelt ezen közlés, hanem tiszteletdíjemelések tekintetében.

[7] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének való helytadást, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

[9] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le a tényállásból, ezen felül nem tett eleget a PK 12. számú állásfoglalásban foglalt követelményeknek. Hangsúlyozta, hogy az bizottság státuszának és feladatának jogszabályi szabályozása alapján megállapítható, hogy ezen testület, mint kvázi választási bíróság tagjai leginkább az igazságszolgáltatásban közreműködő laikus személyek státuszához állnak közelebb, a közszereplői minőségét erre való tekintettel ezen korlátozott értelmezési tartomány szerint szükséges értékelni.

[10] Hangsúlyozta, hogy az alperes a közlései valóságát semmilyen módon nem bizonyította, holott erre akkor is köteles, ha híven közli más személy tényelődését. Az bizottság vezetője számára sem törvényalkotási, sem törvénykezdeményezési jogkört nem biztosítanak a jogszabályok, az elnöknek konzultációs joga sincsen a parlament elő kerülő törvényjavaslatok kapcsán. Az bizottság tagok tiszteletdíjával, azon belül pedig az elnök díjazásával kapcsolatosan semmiféle közéleti vita nem volt folyamatban és a hamis tényállítások fogalmilag sem vonhatók ilyen körbe. Az „állítólag” kifejezés használata önmagában nem teszi a hamis tényállítást véleménynyé, az értékítéletnek, következtetésnek minősülő közlés esetén is szükséges, hogy azt elegendő ténybeli alap támassza alá.

[11] Az általa utólag kiadott sajtóközlemény jelentőségének jogi minősítése körében is tévedett az elsőfokú bíróság, ez nem lehet releváns kérdés a helyreigazítási igényének értékelése során. Az viszont jelentőséggel bír, hogy álláspontjának kifejtésére az alperes nem adott lehetőséget.

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletéből nem derül ki, hogy mire alapította azon téves következtetéseit, mely szerint nem vitatható tény, hogy a benyújtott törvényjavaslatot nyilvánvalóan jóváhagyta, azt ismerte és jóvá kellett hagynia. Az bizottság tagjai és vezetője számára nem teremti meg a javaslattétel, vagy véleményezés lehetőségét a választási eljárásról szóló törvény, ahogy más jogszabály sem. A kifogásolt sajtóközlemény egésze szempontjából nincs jelentősége annak, hogy kétszeres tiszteletdíjat, vagy kétszeres tiszteletdíj emelést járt volna ki. A kifogásolt tartalom nem a neki járó díjazás mértéke volt, hanem az az állítás, hogy ezt kijárta volna.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

[14] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet nem csupán az „állítólag” szó használatára alapozva állapította meg, hogy a közlés véleménynyilvánítás, a teljes cikk elemzésre került. Az bizottság volt vezetője ezen betöltött pozíciójával kapcsolatban közéleti szereplőnek minősül, aminek következtében tűrési kötelezettsége széleskörű. Közéleti vita tárgyát képezi, hogy az elnök váratlanul lemondott, a cikk pedig ennek lehetséges okait vitatja meg.

[15] Nem állított olyat, hogy a felperesnek törvénykezdeményezési, vagy konzultációs joga lenne, az általa használt kifejezés éppen arra utalt, hogy nem formális eljárásra került sor. A felperesnek, mint az bizottság elnökének függetlenül attól, hogy milyen formális jogkörökkel rendelkezik, vagy sem, tudnia kellett arról, hogy olyan módosítás van folyamatban, ami a saját maga és a tagok javadalmazását érinti, ráadásul eltérő mértékben. Az elsőfokú ítélet jogszerűen és okszerűen értékelte köztudomású tényként, hogy egy ilyen típusú törvénymódosítási javaslatról az bizottság elnökének szükségszerűen tudnia kellett és azt ráutaló magatartással jóvá is hagyta.

[16] A sajtó-helyreigazítás alóli mentesülés feltétele nem mindképpen az, hogy a sajtószerv teret adjon a másik fél álláspontjának is, sokkal inkább az tekintendő lényegesnek, hogy a másik félnek általánosságban volt-e lehetősége megnyilvánulni, amely a perbeli esetben egyértelmű bizonyításra is került.

[17] A második közlés vonatkozásában az elsőfokú ítélet három indokot is felsorolt és kifejtett. A kétszeres mértékű tiszteletdíj emelés a valóságnak megfelel. A „kijárta” tartalma véleménynyilvánításnak minősül, harmadrészt pedig úgy tekintette, hogy a felperes tévesen kérte a közlés helyreigazítását, mert a cikk nem tartalmaz olyat, hogy az elnök kétszer akkora tiszteletdíjat járt volna ki magának. Hangsúlyozta, hogy a felperes olyan szöveget sérelmez, ami a cikkben egyébként nem szerepel, azon döntését, hogy helyt ad-e a kérelemnek, vagy pedig vállalja pert, csak akkor tudja meghozni, ha a kereset tárgya megegyezik a sajtó-helyreigazítási kérelem tárgyával.

[18] A felperes fellebbezése részben megalapozott.

[19] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező felperesek sem hivatkoztak. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alábbiak okán részben megváltoztatta.

[20] Egyetért a másodfokú bíróság azzal, hogy a felperes közéleti szereplőnek minősült az általa betöltött tisztség folytán, a közéleti tevékenységét érintő közlések vonatkozásában a Ptk. 2:44. §-a alapján fokozott tűrési kötelezettség terheli.

[21] A sérelmezett közlések tartalmazó írás az bizottság volt elnökének lemondásával kapcsolatos történéseket dolgozza föl, annak okait keresi, e körben került sor személyl nyilatkoztatására.

[22] Az írás PK 12. számú állásfoglalás szerinti értelmezése alapján az első sérelmezett közlés következtetésnek minősül, azonban a bírósági gyakorlat alapján ilyen jellegű konklúzió esetén akkor nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha az legalább ún. vékony ténybeli alappal rendelkezik. Ehhez pedig az szükséges, hogy tényalapot alátámasztó körülmények bizonyításra kerüljenek a perben. Megjegyzendő, hogy önmagában az „állítólag” szó nem változtat a közlés valós jelentés tartalmán. A sérelmezett közlés azt közvetíti az átlagolvasó számára, hogy kifejezetten a felperes volt az, aki javasolta az ilyen jellegű jogszabálymódosítást. Az „épp” szó használata erősíti a közlés azon valós értelmét, hogy maga a felperes, és nem más volt az, aki a tagok járandósága csökkentési lehetőségének törvényi szabályozását indokoltnak tartotta.

[23] Az alperes már elsőfokú eljárás során indítványozta ezen közlés vonatkozásban személyl tanúkénti meghallgatását. A másodfokú bíróság a bizonyítást elrendelte és a tanút idézte, egyúttal felhívta, hogy a releváns iratait hozza magával. A tanú a vallomásában végig vezette azt a folyamatot, hogy az bizottság működése miként alakult az elmúlt években, a tagok milyen problémákat tapasztaltak a felperes tevékenységével kapcsolatosan. Azonban a tanú vallomása és az általa bemutatott okiratok nem támasztották alá kellőképpen azt, hogy az első sérelmezett közlés kellő ténybeli alappal bírna. A tanú e körben ténylegesen a saját gondolatait osztotta meg, továbbá hivatkozott a felperes által írt elektronikus levelekre. A 2020. december 22. napján kelt levél tartalma, a tanú által kiemelt rész sem támasztja alá azt, hogy a felperes lett volna az, aki az érintett jogszabályalkotást kezdeményezte, az csupán azt tartalmazza, hogy a felperes álláspontja szerint a változtatások érthetők. A 2020. december 23. napján kelt levél pedig már a választási törvényt módosító 2020. évi CLXVII. törvény kihirdetését követő bizottság ügyrend módosítási tervezetet tartalmazza, az semmilyen ténybeli alapot nem szolgáltat arra, hogy a felperes kezdeményezte volna e körben a jogszabályváltoztatást. A tanú tehát valójában a közlés alátámasztása érdekében a saját feltételezéseit adta elő, nem került bizonyításra az, hogy az alperes ezen sérelmezett közlése ténybeli alappal rendelkezne, ezért ezen közlés vonatkozásában a kereset megalapozott volt.

[24] Azon tény, miszerint a felperes az alperesi írás megjelenését követően sajtóközleményt adott ki, jelen jogvita elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bír, az alperes helyreigazítási kötelezettségét nem érinti.

[25] A másodikként megjelölt közlés vonatkozásában elsődlegesen az kellett vizsgálnia a másodfokú bíróságnak, hogy a felperes által az alpereshez eljuttatott előzetes kérelemben mi szerepelt, a felperes milyen tartalmú helyreigazító közlemény közzétételét követelte az alperestől.

[26] Hangsúlyozandó, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárás két szakaszból áll. A perindítást megelőzi egy előzetes eljárás, amely eljárás már ténylegesen meghatározza az azt követő esetleges per kereteit. Ezen előzetes eljárásban az érintettnek az Smtv. 12. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 495. § (1) bekezdése alapján egyértelműen meg kell jelölnie a sérelmezett közleményt, a valótlan tényállításokat. A PK 13. számú állásfoglalás szerint „a

felperes a bíróságtól a sajtóhelyreigazítási perben csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítását kérheti, amelyeket a sajtószervhez a Pp. 342. §-ának (1) bekezdésében meghatározott harminc napon belül megérkezett írásbeli kérelmében megjelölt. Különben a peres eljárás során előterjesztett új igények tekintetében a sajtószerv meg lenne fosztva attól a lehetőségtől, hogy önkéntes helyreigazítást tegyen közzé. A peres eljárás során új igény érvényesítésének megengedése ellentétben állna a sajtóhelyreigazítási eljárás általános szabályaival, és az igényérvényesítésre megszabott határidők megkerülésére adna lehetőséget.”

[27] A felperes a dátum1 napján kelt előzetes kérelmében valótlan tényállításként ezt tüntette fel: „Valótlanul állítja továbbá a kifogásolt sajtóközlemény, hogy kétszer akkora tiszteletdíjat jártam volna ki magamnak, mint a tagoknak” Az általa közzétenni kért helyreigazító közlemény pedig - többek között - ezt tartalmazta: „Valótlan tényként híreszteltük továbbá, hogy felperes kétszer akkora tiszteletdíjat járt volna magának, mint a tagoknak.” Az alperesi írás vonatkozó része, azonban nem kétszer akkora tiszteletdíj kijárásáról ír, hanem azt fogalmazza meg, hogy „...kétszer akkora tiszteletdíj-emelést járt ki, mint a tagoknak.” A felperes által valótlanul megjelölt állítást tehát nem tartalmazta az alperesi írás, így értelemszerűen a helyreigazítás közzétételét is alappal tagadta meg az alperes. A bírósági gyakorlat szerint ugyan bizonyos esetekben megengedett, hogy az igényelt közlemény ne szó szerint tartalmazza a sérelmezett közléseket, ez azonban kizárólag akkor indokolt, ha annak tartalma nem tér el a médiatartalom sérelmezett tényleges mondanivalójától.

[28] Megjegyzendő, hogy a felperes kereseti kérelme is ezen közleményrészt tartalmazza. Az, hogy a keresetlevél [4] pontja tiszteletdíj-emelést tartalmaz, nem változtat azon a tényen, hogy az igényelt helyreigazító közlemény olyan állítást kifogásol, amelyet az alperesi írás nem tartalmazott.

[29] A felperes által kifogásolt közlés tehát nem szerepelt az alperesi írásban, holott a Pp. 495. § szerinti kötelező előzetes eljárás célja az, hogy a sajtószerv számára lehetővé tegye az önkéntes teljesítést, illetve a közöltek valóságtartalmának esetleges ismételt ellenőrzését. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a sajtószervnek nem kötelezettsége az, hogy a hozzá érkezett helyreigazítás iránti kérelem esetleges pontatlanságai, hiányai kiküszöbölése végett az érintettet nyilatkozattételre hívja fel. Az előzetes kérelemnek kell olyan mértékben egyértelműnek lennie, hogy a sajtószerv döntést hozzon abban a kérdéskörben, hogy az önkéntes helyreigazítást választja, vagy viseli az esetleges perindítás következményeit.

[30] A fentiek következtében a második sérelmezett közlés vonatkozásában a kereset nem volt megalapozott és jelen perben nem volt szükséges azt vizsgálni, hogy ezen közlés véleménynyilvánítás vagy tényállítás, illetve, hogy a valótlan-e.

[31] A PK 15. számú állásfoglalás alapján a bíróság a határozatában a kérelem és az ellenkérelem korlátai között belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét. Jelen esetben a Fővárosi Ítéltábla a sérelmezett írás vonatkozó része szerinti tartalommal állapította meg a helyreigazító közleményt azzal, hogy a „felperes” szó feltüntetésével tűnik ki az olvasók számára az, hogy az alperest annak közzétételére bíróság kötelezte.

[32] A másodfokú bíróság a felperes kérelmétől eltérő módon nem kötelezte az alperest a közlemény kezdőoldalon való közzétételére, mivel a perben a felperes nem állította, hogy a sérelmezett első közlés eredetileg az alperesi nyitóoldalon is megjelent volna és ezért indokolt lenne az ottani közzététel is. A bírósági gyakorlat alapján a helyreigazító közleményt legalább 30 napra kell közzétenni, ezen időtartam elegendő, hogy a helyreigazítás a célját elérje, így legalább ezen időtartamú közzétételre kötelezte a Fővárosi Ítéltábla az alperest.

[33] A felperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság határozata folytán az elsőfokú bíróság által megállapított pernyertességi és pervesztességi arány megváltozott, az azonos lett, így a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére, sem az első, sem a másodfokú eljárás vonatkozásában.

[34] A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, a 42.§ (1) bekezdés a) pontja, valamint a 46. § (1) bekezdése alapján számított 36.000 forint eljárási és 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ában foglaltak szerint, a Fővárosi Ítéltábla az eljárásban irányadó pernyertességi arány alapján egyenlő mértékben kötelezte a felperest, valamint a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján, az alperest működtető jogi személyt.

Budapest, 2021. július 8.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró